ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 19.6.2024 г.
COM(2024) 618 final

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно икономическата, социалната, трудовата, структурната и бюджетната политика на Малта

{SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 618 final}

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно икономическата, социалната, трудовата, структурната и бюджетната политика на Малта

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 г. за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета[1], и по-специално член 3, параграф 3 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета по икономическа политика,

като има предвид, че:

(1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета[2], с който бе създаден Механизмът за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа на държавите членки за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от ЕС. В съответствие с приоритетите на европейския семестър той спомага за постигането на икономическо и социално възстановяване и за изпълнението на устойчиви реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход и за укрепването на устойчивостта на икономиките на държавите членки. Механизмът също така спомага за укрепването на публичните финанси и за стимулирането на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план, за подобряването на териториалното сближаване в рамките на ЕС и за подкрепата на непрекъснатото прилагане на Европейския стълб на социалните права.

---

1 ОВ L 2024/1263, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj

2 Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj

(2) Регламентът REPowerEU[3], приет на 27 февруари 2023 г., има за цел бързото премахване на зависимостта на ЕС от вноса на руски изкопаеми горива. Това ще спомогне за постигането на енергийна сигурност и диверсификация на енергийните доставки на ЕС, като същевременно ще увеличи използването на възобновяеми енергийни източници, капацитета за съхранение на енергия и енергийната ефективност. Малта добави нова глава за REPowerEU към своя национален план за възстановяване и устойчивост, за да финансира ключови реформи и инвестиции, които ще спомогнат за постигането на целите на REPowerEU.

(3) На 16 март 2023 г. Комисията публикува съобщението „Дългосрочна конкурентоспособност на ЕС: перспективи след 2030 г.“[4], за да допринесе за оформянето на политическите решения и да създаде рамковите условия за увеличаване на растежа. Съобщението е структурирано около девет взаимно подсилващи се фактора в областта на конкурентоспособността. Сред тези фактори достъпът до частен капитал, научните изследвания и иновациите, образованието и уменията и единният пазар се открояват като основни приоритети на политиката за реформи и инвестиции с цел справяне с настоящите предизвикателства, свързани с производителността, както и за изграждане на дългосрочна конкурентоспособност на ЕС и неговите държави членки. На 14 февруари 2024 г. посоченото съобщение бе последвано от годишен доклад на Комисията относно единния пазар и конкурентоспособността[5]. В доклада се описват подробно конкурентните предимства на единния пазар на Европа и съответните предизвикателства, като се проследява развитието през годината с оглед на посочените девет фактора.

(4) На 21 ноември 2023 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж за 2024 г.[6], с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2024 г. На 22 март 2024 г. Европейският съвет одобри приоритетите на обзора във връзка с четирите измерения на конкурентоспособната устойчивост. На 21 ноември 2023 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение за 2024 г., в който не посочи Малта като една от държавите членки, които може да бъдат засегнати или за които може да съществува риск да бъдат засегнати от дисбаланси, и за които ще е необходим задълбочен преглед. На същата дата Комисията също прие становище относно проекта на бюджетен план за 2024 г. на Малта. Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната, която Съветът прие на 12 април 2024 г., както и предложението за съвместния доклад за заетостта за 2024 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права, което Съветът прие на 11 март 2024 г.

---

3 Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета от 27 февруари 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2021/241 във връзка с главите за REPowerEU в плановете за възстановяване и устойчивост и за изменение на регламенти (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) 2021/1060 и (ЕС) 2021/1755 и Директива 2003/87/ЕО (ОВ L 63, 28.2.2023 г., стр. 1), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj

4 COM(2023) 168 final.

5 COM(2024) 77 final.

6 COM(2023) 901 final.

(5) На 30 април 2024 г. влезе в сила новата рамка на ЕС за икономическо управление. Рамката включва новия Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета. Тя включва също изменения Регламент (ЕО) № 1467/97 за прилагане на процедурата при прекомерен дефицит и изменената Директива 2011/85/ЕС за бюджетните рамки на държавите членки[7]. Целите на новата рамка са устойчивост на публичния дълг и устойчив и приобщаващ растеж чрез постепенна фискална консолидация, както и реформи и инвестиции. С нея се насърчава националната ангажираност, като средносрочната ѝ насоченост е по-силна в съчетание с по-ефективно и съгласувано прилагане. Всяка държава членка следва да представи на Съвета и на Комисията национален средносрочен фискално-структурен план. Националните средносрочни фискално-структурни планове съдържат фискалните ангажименти, ангажиментите за реформи и инвестиции на държавата членка, като обхващат период на планиране от 4 или 5 години в зависимост от нормалната продължителност на националния законодателен цикъл. Планът на нетните разходи[8] в националните средносрочни фискално-структурни планове следва да отговаря на изискванията на Регламент (ЕС) 2024/1263, включително на изискванията за правдоподобно низходяща тенденция на консолидирания държавен дълг най-късно до края на периода на корекция или за оставане на разумни равнища под 60 % от БВП, както и за намаляване и/или поддържане на бюджетния дефицит под референтната стойност от 3 % от БВП в средносрочен план. Когато държава членка поеме ангажимент да изпълни съответен набор от реформи и инвестиции в съответствие с критериите, посочени в Регламент (ЕС) 2024/1263, периодът на корекция може да бъде удължен с най-много 3 години. За да подпомогне изготвянето на тези планове, на [21 юни] 2024 г. Комисията трябва да предостави на държавите членки насоки относно съдържанието на плановете и последващите годишни доклади за напредъка, които те ще трябва да представят, и в съответствие с член 5 от Регламент (ЕС) 2024/1263 ще им предаде технически насоки относно фискалните корекции (референтни траектории и техническа информация, когато е приложимо). Държавите членки следва да представят своите средносрочни фискално-структурни планове до 20 септември 2024 г. освен ако държавата членка и Комисията споразумеят да удължат този срок в разумни граници. Държавите членки следва да гарантират участието на своите национални парламенти и консултациите с независими фискални институции, социалните партньори и други заинтересовани страни на национално равнище, когато е уместно.

---

[7] Регламент (ЕС) 2024/1264 на Съвета от 29 април 2024 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1467/97 за ускоряване и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L, 2024/1264, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj) и Директива (ЕС) 2024/1265 на Съвета от 29 април 2024 г. за изменение на Директива 2011/85/ЕС относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки (ОВ L, 2024/1265, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

[8] Нетни разходи, както са определени в член 2 от Регламент (ЕС) 2024/1264 на Съвета от 29 април 2024 г. (ОВ L 2024/1263, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj). „Нетни разходи“ означава публичните разходи след приспадане на: i) разходите за лихви, ii) дискреционните мерки по отношение на приходите, iii) разходите по програми на Съюза, изцяло покрити от приходи от фондове на Съюза, iv) националните разходи за съфинансиране на програми, финансирани от Съюза, v) цикличните елементи на разходите за обезщетения за безработица, както и vi) еднократните и други временни мерки.

(6) През 2024 г. европейският семестър за координация на икономическите политики продължава да се развива в съответствие с прилагането на Механизма за възстановяване и устойчивост. Пълното изпълнение на плановете за възстановяване и устойчивост продължава да е от съществено значение за изпълнението на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете спомагат за ефективното справяне с всички или значителна част от предизвикателствата, посочени в съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през последните години. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г., 2020 г., 2022 г. и 2023 г. продължават да бъдат еднакво актуални и за плановете за възстановяване и устойчивост, преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241.

(7) На 13 юли 2021 г. Малта представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка в приложение V към посочения регламент. На 5 октомври 2021 г. Съветът прие своето решение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Малта[9], който беше изменен на 14 юли 2023 г. съгласно член 18, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241 за актуализиране на максималното финансово участие за безвъзмездна финансова подкрепа, както и за да бъде включена главата за REPowerEU[10]. Отпускането на траншовете зависи от решение на Комисията, взето в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, че Малта е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.

(8) В съответствие с член 4, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1466/97 на 15 април 2024 г. Малта представи националната си програма за реформи за 2024 г. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2024 г. отразява също шестмесечното докладване на Малта относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.

(9) На 19 юни 2024 г. Комисията публикува доклада за Малта за 2024 г.[11] В него беше оценен напредъкът на Малта в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета в периода 2019—2023 г., и беше направен преглед на изпълнението от страна на Малта на плана за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите

9 Решение за изпълнение от 5 октомври 2021 г. на Съвета за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Малта (ST 11941/2021 INIT; ST 11941/2021 ADD 1).

10 Решение за изпълнение от 14 юли 2023 г. на Съвета за изменение на Решение за изпълнение от 5 октомври 2021 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Малта (ST 11202/2023 INIT, ST 11202/2023 ADD 1).

11 SWD(2024) 618 final.

предизвикателства. В него бяха оценени също напредъкът на Малта при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на ЕС в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.

(10) Въз основа на данни, потвърдени от Евростат[12], дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Малта е намалял от дефицит от 5,5 % от БВП през 2022 г. до дефицит от 4,9 % през 2023 г., докато консолидираният държавен дълг е намалял от 51,6 % от БВП в края на 2022 г. на 50,4 % в края на 2023 г. Както обяви в насоките си за фискалната политика за 2024 г., [13], Комисията предприема първата стъпка за откриването на основани на дефицита процедури при прекомерен дефицит въз основа на данните за резултатите за 2023 г. в съответствие с действащите правни разпоредби. На 19 юни 2024 г. Комисията прие доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от ДФЕС[14]. В него се оценява състоянието на бюджета на Малта, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2023 г. надхвърли референтната стойност от 3 % от БВП. В доклада се стига до заключението, че с оглед на тази оценка и след вземането предвид на становището на Икономическия и финансов комитет, определено в член 126, параграф 4 от ДФЕС, Комисията възнамерява да предложи през юли откриването на процедура при прекомерен дефицит, като препоръча на Съвета да приеме решение по член 126, параграф 6 за установяване на наличието на прекомерен дефицит, за Малта.

(11) На 12 юли 2022 г. Съветът препоръча[15] Малта да предприеме действия, за да гарантира, че през 2023 г. растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката[16], като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите на покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. На Малта беше препоръчано да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. На Малта беше препоръчано също да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. Според оценките на Комисията фискалната позиция[17] през 2023 г. е била рестриктивна с 0,6 % от

---

12 Евростат, Euro Indicators, 22.4.2024 г.

13 COM(2023) 141 final.

14 Доклад на Комисията, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз, 19.6.2024 г., COM(2024) 598 final.

15 Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 г. относно националната програма за реформи на Малта и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Малта за 2022*г. (ОВ C 334, 1.9.2022 г., стр. 146).*

16 Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. средносрочният потенциален растеж на производството на Малта през 2023 г., който се използва за измерване на фискалната позиция, се оценява на 11,2 % в номинално изражение въз основа на 10-годишния среден реален потенциален темп на растеж и дефлатора на БВП за 2023 г.

17 Фискалната позиция се определя като мярка за годишната промяна в основната бюджетна позиция на сектор „Държавно управление“. Тя има за цел да оцени икономическия импулс, произтичащ от фискалните политики, както тези, които са финансирани на национално равнище, така и тези, които се финансират от бюджета на ЕС. Фискалната позиция се измерва като разликата между: i) средносрочния потенциален растеж и ii) промяната в първичните разходи

БВП в условия на висока инфлация. Растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) през 2023 г. осигури рестриктивен принос към фискалната позиция в размер на 1,6 % от БВП. Това включва увеличените разходи за целевите спешни мерки за подкрепа на домакинствата и предприятията, които са най-уязвими на покачването на цените на енергията, с по-малко от 0,1 % от БВП. Растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи през 2023 г. беше в съответствие с препоръката на Съвета. Разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на ЕС, възлизаха на 0,9 % от БВП през 2023 г. Инвестициите, финансирани на национално равнище, възлизаха на 2,6 % от БВП през 2023 г., което представлява увеличение с 0,1 процентни пункта в сравнение с 2022 г. Малта финансира допълнителни инвестиции чрез Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на ЕС. Малта финансира публични инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийна сигурност, като например санирането на частни и обществени сгради, включително болници и училища, електрификацията на транспортния сектор и проекти, свързани с цифровизацията на публичната администрация и частния сектор, които са частично финансирани от Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на ЕС.

(12) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. се предвижда реалният БВП да нарасне с 4,6 % през 2024 г. и с 4,3 % през 2025 г., а ХИПЦ-инфлацията да бъде 2,8 % през 2024 г. и 2,3 % през 2025 г.

(13) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. се предвижда бюджетен дефицит от 4,3 % от БВП през 2024 г., а съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да нарасне до 52,0 % до края на 2024 г. Намаляването на дефицита през 2024 г. отразява главно ограничения ръст на междинното потребление и разходите за заплати, както и постепенното премахване на разходите, свързани с преструктурирането на националната авиокомпания. Въз основа на оценките на Комисията фискалната позиция се очаква да бъде рестриктивна с 1,3 % от БВП през 2024 г.

(14) Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. разходи в размер на 0,4 % от БВП се очаква да бъдат финансирани с безвъзмездна подкрепа („безвъзмездни средства“) от Механизма за възстановяване и устойчивост през 2024 г. в сравнение с 0,2 % от БВП през 2023 г. Разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, ще дадат възможност за висококачествени инвестиции и реформи за повишаване на производителността без пряко въздействие върху салдото и дълга на сектор „Държавно управление“ на Малта.

(15) На 14 юли 2023 г. Съветът[18] препоръча на Малта да гарантира разумна фискална политика, по-специално като ограничи номиналното увеличение на

без дискреционните мерки по отношение на приходите (и с изключение на свързаните с COVID-19 временни извънредни мерки), включително разходите, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) от Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза.

[18] Препоръка на Съвета от 14 юли 2023 г. относно националната програма за реформи на Малта за 2023 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Малта за 2023 г. (ОВ C 312, 1.9.2023 г., стр. 167).

финансираните на национално равнище нетни първични разходи[19] през 2024 г. до не повече от 5,9 %. Държавите членки бяха приканени да вземат предвид при изпълнението на бюджетите си за 2023 г. и при изготвянето на проектите си на бюджетни планове за 2024 г., че Комисията ще предложи на Съвета да открие основани на дефицита процедури при прекомерен дефицит въз основа на данните за резултатите за 2023 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. нетните първични разходи на Малта, финансирани на национално равнище, се очаква да нараснат с 5,5 % през 2024 г., което е под препоръчания максимален темп на растеж. Нетните разходи през 2023 г. обаче бяха по-високи от очакваното към момента на препоръката (с 0,8 % от БВП). Ето защо, тъй като препоръката за 2024 г. беше формулирана като темп на растеж, при оценката на съответствието трябва да се вземе предвид и базовият ефект от 2023 г. Ако нетните разходи през 2023 г. бяха същите като очакваните към момента на препоръката, полученият темп на растеж на нетните разходи през 2024 г. щеше да бъде над препоръчания темп на растеж с 0,7 % от БВП. Поради това нетните първични разходи, финансирани на национално равнище, се оценяват като изложени на риск да не бъдат изцяло в съответствие с препоръката.

(16) Освен това Съветът препоръча на Малта да предприеме действия за прекратяване на действащите спешни мерки за енергийна подкрепа, като използва съответните икономии за намаляване на бюджетния дефицит възможно най-скоро през 2023 г. и 2024 г. В допълнение Съветът уточни, че ако нови увеличения на цените на енергията наложат предприемането на нови или продължаващи мерки за подкрепа, Малта следва да гарантира, че тези мерки са насочени към закрила на уязвимите домакинства и предприятия, че са фискално достъпни и че запазват стимулите за икономии на енергия. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. нетните бюджетни разходи[20] за спешните мерки за енергийна подкрепа се оценяват на 1,7 % от БВП през 2023 г. и се очаква да бъдат 2,0 % през 2024 г. и 1,0 % през 2025 г. По-специално се приема, че намаленията на косвените данъци върху потреблението на енергия и субсидиите за производството на енергия, за да се компенсира увеличението на цените на вносната електроенергия и въглеродните емисии, ще останат в сила през 2024 г. и 2025[21]г. Като се отчитат предизвикателствата, пред които е изправена Малта поради високата зависимост от внос на енергия и уязвимостта спрямо външни шокове, изострени вследствие на малкия размер на икономиката, не се очаква мерките за енергийна подкрепа да бъдат прекратени възможно най-скоро през 2023 г. и 2024 г. Това рискува да не бъде в съответствие с препоръчаното от Съвета. Следователно няма свързани икономии, които да се използват за намаляване на бюджетния дефицит, както беше препоръчано от Съвета. Бюджетните разходи за спешни мерки за енергийна подкрепа, насочени към защита на уязвимите домакинства и предприятия, се оценяват на 0,2 % от БВП през 2024 г. (0,1 % през 2023 г.), от които 0,2 % от БВП запазват ценовия

19 Нетните първични разходи се определят като финансирани на национално равнище разходи, след приспадане на: i) дискреционните мерки по отношение на приходите, ii) разходите за лихви, iii) разходите за циклична безработица и iv) еднократните и други временни мерки.

20 Стойността представлява равнището на годишните бюджетни разходи за тези мерки, включително приходите и разходите и, когато е приложимо, след приспадане на приходите от данъци върху извънредните печалби на доставчиците на енергия.

21 Мерките, които според Малта остават в сила до края на 2024 г., по принцип се приемат в прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. като имащи отражение върху бюджета и през 2025 г.

сигнал за намаляване на търсенето на енергия и повишаване на енергийната ефективност (0,1 % през 2023 г.).

(17) Освен това Съветът също препоръча на Малта да запази финансираните на национално равнище публични инвестиции и да гарантира ефективното усвояване на безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на ЕС, по-специално за насърчаване на екологичния и цифровия преход. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. финансираните на национално равнище публични инвестиции се очаква да се увеличат до 2,8 % от БВП през 2024 г. от 2,6 % от БВП през 2023 г. Това е в съответствие с препоръчаното от Съвета.. На свой ред, публичните разходи, финансирани с приходи от фондове на ЕС, включително безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, се очаква да останат стабилни на равнище от 0,9 % от БВП през 2024 г.

(18) Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, и при условие че политиката остане непроменена, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. се предвижда бюджетен дефицит от 3,9 % от БВП за 2025 г. Намаляването на дефицита през 2025 г. отразява главно очакваното намаление на разходите за мерките за енергийна подкрепа. Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да нарасне до 52,6 % до края на 2025 г.

(19) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към него планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции, които трябва да бъдат изпълнени до 2026 г. Очаква се те да спомогнат за ефективното справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата, посочени в съответните специфични за държавата препоръки. В рамките на този кратък срок пристъпването без отлагане към ефективното изпълнение на плана, включително на главата за REPowerEU, е от съществено значение за повишаване на дългосрочната конкурентоспособност на Малта чрез екологичния и цифровия преход, като същевременно се гарантира социална справедливост. За да бъдат изпълнени ангажиментите по плана до август 2026 г., от съществено значение е Малта да продължи изпълнението на реформите и инвестициите. Системното участие на местните и регионалните органи, социалните партньори, гражданското общество и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде от съществено значение, за да се гарантира широка ангажираност за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост.

(20) Като част от междинния преглед на фондовете на политиката на сближаване, в съответствие с член 18 от Регламент (ЕС) 2021/1060 от Малта се изисква да направи преглед на всяка програма до март 2025 г., като вземе предвид, наред с другото, предизвикателствата, посочени в специфичните за всяка държава препоръки за 2024 г., както и своя национален план в областта на енергетиката и изменението на климата. Този преглед представлява основата за окончателното разпределение на финансирането от ЕС, включено във всяка програма. При все че Малта постигна напредък в прилагането на политиката на сближаване и Европейския стълб на социалните права, продължават да съществуват някои предизвикателства. Ускоряването на изпълнението на програмите на политиката на сближаване е от решаващо значение. Договорените в програмите приоритети продължават да бъдат релевантни. Инвестициите в енергийна ефективност и енергия от възобновяеми източници са от ключово значение за постигане на

икономии на енергия, укрепване на устойчивостта в енергийния сектор и намаляване на зависимостта му от международни енергийни източници. Продължаването на инвестициите в устойчиви мултимодални решения и активна мобилност е важно за намаляване на задръстванията по пътищата и ограничаване на емисиите от автомобилния транспорт. Все още са необходими усилия, за да се гарантира устойчивостта на управлението на водите и отпадъчните води. Освен това са необходими практики на кръговата икономика, включително максимално увеличаване на потенциала за рециклиране, за да се намали депонирането и да се постигнат целите за рециклиране. В допълнение трябва да се насърчава ученето за възрастни, за да се повиши нивото на уменията на населението и да се намали недостигът на работна ръка. Социалната интеграция и интеграцията на пазара на труда на уязвимите групи следва да продължат да се насърчават с акцент върху гражданите на държави извън ЕС и хората с увреждания, както и върху равенството между половете. Малта би могла също така да използва инициативата „Платформа за стратегически технологии за Европа“ (STEP) в подкрепа на стратегическата автономност на ЕС и конкурентоспособността и устойчивостта на промишлеността.

(21) Освен икономическите и социалните предизвикателства, за които са предвидени действия по плана за възстановяване и устойчивост и други фондове на ЕС, Малта е изправена пред няколко допълнителни предизвикателства, свързани с характеристики на данъчната система, които улесняват агресивното данъчно планиране, с образованието и уменията, с енергията от възобновяеми източници и с транспорта.

(22) Справянето с агресивното данъчно планиране продължава да бъде от ключово значение за подобряване на ефективността и справедливостта на данъчните системи. С оглед на страничните ефекти от стратегиите за агресивно данъчно планиране между държавите членки, координираните действия на националните политики на всички държави членки, които да допълват законодателството на ЕС, са от първостепенно значение. Малта предприе стъпки за справяне с практиките на агресивно данъчно планиране чрез изпълнение на предварително договорени международни и европейски инициативи и пое допълнителен ангажимент за справяне с проблема в своя план за възстановяване и устойчивост. Като част от програмата за реформи малтийското правителство прие нов закон за въвеждане на правила за трансферно ценообразуване, който започна да се прилага от януари 2024 г. Той има за цел да предотврати възможностите за прехвърляне на корпоративни печалби. Малта поръча също така независимо проучване на изходящите и входящите плащания (т.е. между лица, пребиваващи в ЕС, и лица, пребиваващи извън ЕС), което трябва да бъде последвано от законодателство. Въпреки това, докато в Малта не бъдат въведени данъци при източника върху плащанията на лихви, дивиденти, авторски и лицензионни възнаграждения, извършвани от дружества, установени в Малта, към юрисдикции с нулево и ниско данъчно облагане (т.е. всяка юрисдикция със законоустановена ставка на корпоративния подоходен данък под най-ниската законоустановена ставка на корпоративния подоходен данък в Съюза, която е 9 %) или еквивалентни защитни мерки, за да се гарантира, че тези плащания не се прехвърлят необложени към трети държави, рискът от двойно необлагане на тези печалби остава голям. Освен това третирането на местните дружества, които не са установени в страната, продължава да поражда риск от двойно данъчно необлагане както за дружествата, така и за физическите лица. Спазването на Директивата на ЕС за минималното данъчно облагане, която ще

се прилага за големите корпорации едва след като бъде въведена в Малта, ще реши проблема само частично.

(23) Недостигът на квалифицирана работна ръка, както и несъответствията между търсените и предлаганите умения са пречка за бъдещия растеж, конкурентоспособността и двойния преход. През първото тримесечие на 2024 г. недостигът на работна ръка бе докладван като фактор, ограничаващ производството в Малта, като недостигът е докладван около два пъти по-често от средния за ЕС в областта на услугите и промишлеността. Повече от две трети от дружествата съобщават за трудни за попълване свободни работни места за професии, изискващи специализирани умения в областта на ИКТ. Последните резултати от Програмата на ОИСР за международно оценяване на учениците (PISA) показват, че Малта има един от най-високите дялове на ниски постижения в ЕС, което представлява сериозно предизвикателство за последващото развитие на умения. Около една трета от всички 15-годишни ученици по цялото социално-икономическо разпределение в Малта имат слаби резултати в областта на математиката, четенето и науките. Недостигът на учители е преодолян отчасти от заместващи учители, като нивото на квалификация е различно или по-ниско от изискваното за напълно квалифицирани учители. Преждевременното напускане на училище намалява, но остава над средното за ЕС, което увеличава и без това големия брой нискоквалифицирани възрастни. Въпреки че участието на възрастните в образованието и обучението като цяло (през последните 12 месеца) съответства на средното за ЕС, учебното участие на нискоквалифицирани лица е слабо. По подобен начин, макар че през 2023 г. 63 % от възрастните са имали поне основни цифрови умения, разликите в равнищата на умения са значителни. Делът на учещите, записани в гимназиалния етап на средното професионално образование и обучение (ПОО), остава нисък. Укрепването на качеството на образованието чрез съсредоточаване върху основните умения, преодоляване на недостига на учители и даване на приоритет на професионалното развитие на учителите, за да се отговори по-добре на образователните потребности на учениците, като същевременно се повиши съответствието на малтийските системи за образование и обучение с нуждите на пазара на труда в тясно сътрудничество със социалните партньори, е от ключово значение за намаляване на ниските образователни резултати и сериозния недостиг и несъответствие на уменията.

(24) Продължаващо предизвикателство пред Малта е постигането на екологосъобразен икономически растеж, като се намери баланс между развитието и устойчивостта на околната среда. Екологичният преход на страната е възпрепятстван от доминиращата роля на изкопаемите горива в нейната енергийна система. През 2022 г. за Малта делът на енергията, получена от възобновяеми източници, в брутното крайно потребление на енергия беше 13,4 % — един от най-ниските дялове в ЕС. Това е доста под индикативната цел на Малта за 2030 г. от 28 % и средната стойност за ЕС от 41 % през 2022г. Почти всички инсталирани мощности за енергия от възобновяеми източници са слънчеви инсталации на сушата, които бавно нарастват (с 4 % през 2023 г.). Текущата реформа на Механизма за възстановяване и устойчивост, която прави задължителни инсталации за слънчева енергия в някои нови сгради, както и съкращава сроковете за издаване на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници, следва да увеличи тяхното разполагане. Малта има значителен потенциал за слънчева и вятърна енергия от разположени в морето инсталации в своята изключителна икономическа зона. Този потенциал обаче

остава неизползван. Способността на Малта да внедрява възобновяеми енергийни източници, като същевременно подобрява сигурността на енергийните си доставки, зависи и от добрия напредък в изграждането на втория междусистемен електропровод с Италия и непрестанното укрепване на собствената национална електроенергийна мрежа.

(25) Намаляването на задръстванията по пътищата, както и на високите емисии от автомобилния транспорт е ключов приоритет за справяне с предизвикателството на устойчивостта. Емисиите на парникови газове от автомобилния транспорт са се увеличили с 23,3 % в сравнение с нивата от 2005 г. Леките автомобили съставляват 86 % от пътническия транспорт в Малта и това се увеличава. Задръстванията продължават да бъдат основното транспортно предизвикателство в Малта, което засяга и конкурентоспособността на островите, като е необходимо значително увеличаване на усилията. За да насърчи алтернативния морски колективен транспорт, Малта реализира вътрешна пристанищна фериботна мрежа чрез модернизиране на местата за разтоварване на фериботи с подкрепата на Европейския фонд за регионално развитие. Освен това Малта планира да стимулира устойчивата мултимодална градска мобилност с изграждането на 17,5 km инфраструктура за чист градски транспорт чрез финансиране по линия на сближаването, включително пешеходни пътеки и велосипедни алеи.

(26) С оглед на тясната взаимообвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз Съветът препоръча на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за изпълнение на препоръката относно икономическата политика на еврозоната. За Малта препоръки 1, 2, 3 и 4 спомагат за изпълнението на първата, втората, третата и четвъртата препоръка за еврозоната.

ПРЕПОРЪЧВА на Малта да предприеме следните действия през 2024 г. и 2025 г.:

1. Да подаде своевременно средносрочния фискално-структурен план. В съответствие с изискванията на реформирания Пакт за стабилност и растеж да ограничи нетните разходи[22] през 2025 г. до процент, който е в съответствие с намаляването на дефицита по консолидирания държавен бюджет под референтната стойност по Договора от 3 % от БВП и запазването на консолидирания дълг на сектор „Държавно управление“ на разумно равнище в средносрочен план. Да прекрати спешните мерки за енергийна подкрепа до зимата на 2024/2025 г. Да преодолее оставащите рискове, свързани с агресивното данъчно планиране, да въведе данък, удържан при източника, върху изходящите плащания или еквивалентни защитни мерки и да измени правилата за дружествата, които не са установени в страната.

2. Да продължи с бързото и ефективно изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, включително главата за REPowerEU, като гарантира

[22] Съгласно член 2, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2024/1263 „нетни разходи“ означава публичните разходи след приспадане на разходите за лихви, дискреционните мерки по отношение на приходите, разходите по програми на Съюза, изцяло покрити от приходи от фондове на Съюза, националните разходи за съфинансиране на програми, финансирани от Съюза, цикличните елементи на разходите за обезщетения за безработица, както и еднократните и други временни мерки.

приключването на реформите и инвестициите до август 2026 г. Да ускори изпълнението на програмите на политиката на сближаване. В контекста на средносрочния им преглед да продължи да се съсредоточава върху договорените приоритети, като същевременно вземе предвид възможностите, предоставени от инициативата „Платформа за стратегически технологии за Европа“, за подобряване на конкурентоспособността.

3. Да подобри качеството и съответствието на образованието и обучението с нуждите на пазара на труда, за да се преодолеят ниските образователни резултати, както и сериозният недостиг и несъответствието между уменията, по-специално чрез насърчаване на основните умения на учещите и професионалното развитие на учителите

4. Да ускори внедряването на енергия от възобновяеми източници чрез широкомащабни проекти, както и чрез малки инвестиции в пряко производство и потребление на енергия. Да се справи със задръстванията по пътищата чрез подобряване на качеството и ефективността на обществения транспорт и увеличаване на инвестициите в инфраструктура за „мека мобилност“.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател